

WPŁYNEŁO
dn. 03. 04. 2024
RADA GMINY NIEMCE

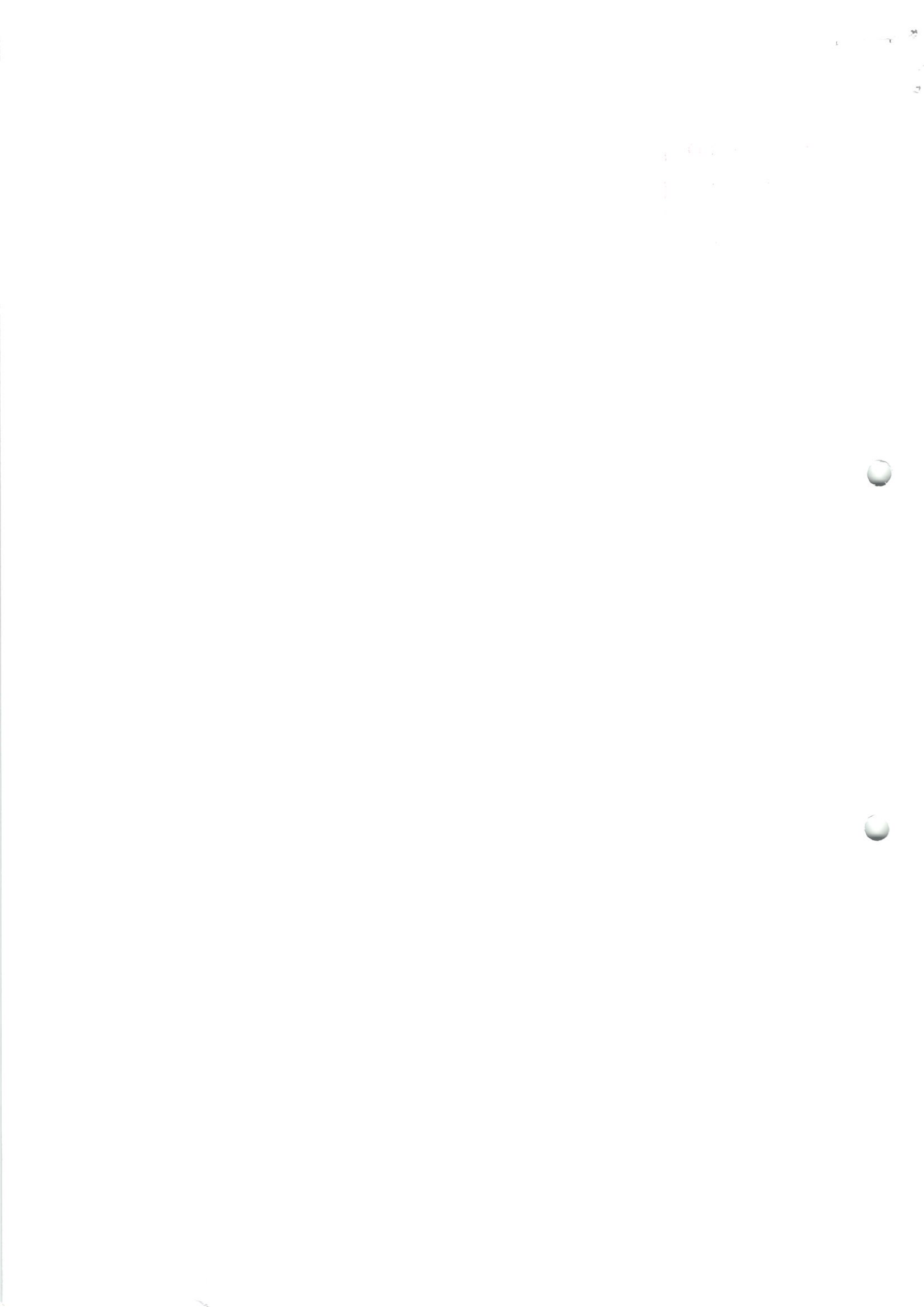
R.G.
D. M. Podstawa
P. A. Chaturpaciak

URZĄD GMINY NIEMCE PUNKT OBSŁUGI KLIENTA WPŁYNEŁO
Dnia 2024 -03- 29
Dz. K. 6855 Zał. ....

Sprawozdanie roczne z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemcach za 2023 rok

Opracowała: Barbara Ścisel

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemcach

PODSTAWY PRAWNE DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemcach jest jednostką organizacyjną Gminy powołaną do realizacji zadań pomocy społecznej Uchwałą Nr XIII/56/90 Gminnej Rady Narodowej w Niemcach z dnia 30.03.1990 r.

Zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do ww. ustawy

Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemcach świadczył pomoc na rzecz mieszkańców miasta w oparciu o następujące przepisy prawne:

- 1) Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej
- 2) Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, zwanego dalej Program
- 3) Ustawa z dnia 10 grudnia 2020 roku o zmianie niektórych ustaw wspierających rozwój mieszkalnictwa
- 4) Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26 kwietnia 2013 roku w sprawie sposobu przeprowadzania wywiadu środowiskowego, wzoru kwestionariusza wywiadu oraz oświadczenia o stanie majątkowym wnioskodawcy i innych członków gospodarstwa domowego, a także wzoru legitymacji pracownika upoważnionego do przeprowadzenia wywiadu,
- 5) Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo Energetyczne,
- 6) Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 kwietnia 2022 roku w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od dnia 1 maja 2022 r. do dnia 30 kwietnia 2023 r. ,
- 7) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska ,
- 8) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,
- 9) ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- 10) Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 11) Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- 12) Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- 13) Ustawa z dnia 15 września 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw,
- 14) Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 roku o dodatku,
- 15) Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty,
- 16) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 17) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

- 18) Ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych,
- 19) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego,
- 20) Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- 21) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- 22) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 23) Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym,
- 24) Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- 25) Ustawa z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- 26) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych,
- 27) Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 roku prawo zamówień publicznych,
- 28) Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 roku o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych,
- 29) Ustawa z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych,
- 30) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE,
- 31) Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego,
- 32) Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy,
- 33) Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017 roku w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych,
- 34) Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych,
- 35) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,
- 36) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 roku w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie,
- 37) Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 roku,
- 38) Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 roku o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,
- 39) Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 40) Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

CELE I ZADANIA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W NIEMCACH

1. Wsparcie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

2. Usamodzielnianie rodziny

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności.

Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

3. Zasada pomocniczości

Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, Kościołów, organizacji pozarządowych.

Wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać. Formy wsparcia dziennego powinny być wykorzystane przed formami całodobowymi.

4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Działania powinny służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych oraz integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

**DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
ORAZ REALIZACJA BUDŻETU 2023**

Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemcach finansowana była ze środków:

- a) budżetu gminy,
- b) budżetu państwa,
- c) Funduszu Pracy,
- d) Funduszu Pomocy,
- e) Funduszu Przeciwdziałania COVID-19,
- f) środków europejskich.

W 2023 r. Ośrodek dysponował budżetem w wysokości – 11.589.855,93 zł

Dział 852 – Pomoc społeczna – 3.728.514,83 zł

Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 1.836,00 zł

Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza – 46.261,00zł

Dział 855 – Rodzina – 7.813.244,10zł

Wykonanie wydatków w 2023 r.:

- na zadania własne finansowane przez gminę wydatkowano kwotę:	3.107.289,19 zł
- na zadania własne dofinansowane przez Wojewodę wydatkowano kwotę:	1.096.006,78 zł
- na zadania zlecone finansowane przez Budżet Państwa wydatkowano kwotę:	7.090.008,30 zł
- zadania finansowane z Funduszu Pracy:	13.139,52 zł
- zadania własne finansowane z Funduszu Pomocy (Ukraina):	73.816,91 zł
- na zadania zlecone finansowane z Funduszu Przeciwdziałania COVID- 19 (refundacja podatku VAT) wydatkowano kwotę:	19.604,16 zł
- na realizację projektu „Stop dla wykluczenia – nowa szansa” wydatkowano kwotę:	13.872,53 zł
- na realizację projektu „Czas Seniorów w Gminie Niemce” wydatkowano kwotę:	80.065,23 zł
- na realizację projektu „Aktywni i pomocni RAZEM” wydatkowano kwotę:	96.053,31 zł
	11.589.855,93 zł

Plan finansowy i wykonanie w 2023 roku

W 2023 roku Ośrodek dysponował budżetem w łącznej wysokości 11.727.856,51zł (plan po zmianach), wydatkowano kwotę – 11.589.855,93zł :

ROZDZIAŁ	TREŚĆ	PLAN	WYKONANIE
DZIAŁ 852 - POMOC SPOŁECZNA			
85202	Domy pomocy społecznej	673.674,68	671.773,60
85203	Ośrodki wsparcia	110.985,00	99.457,55
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	117.078,40	117.078,40
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	38.500,00	38.480,59
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	193.782,73	184.496,52
85216	Zasiłki stałe	475.000,00	467.158,30
85219	Ośrodki pomocy społecznej	1.547.538,99	1.536.780,90
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	90.822,45	87.110,62
85230	Pomoc w zakresie dożywiania	271.600,00	271.248,00
85295	Pozostała działalność (realizacja 3 projektów unijnych na kwotę 189.991,07zł; wypłata refundacji podatku VAT oraz kosztów obsługi –19.604,16zł; organizacja Spotkania Wielkanocnego,Dnia Seniora 5 spotkań oraz Wigilii dla Seniorów- 45.335,12zł.	287.130,03	254.930,35
DZIAŁ 853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ			
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1.836,00	1.836,00
DZIAŁ 854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA			
85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	55.600,00	46.261,00
DZIAŁ 855- RODZINA			
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	7.270.354,19	7.221.444,25

85503	Karta Dużej Rodziny	3.952,00	3.406,00
85504	Wspieranie rodziny	106.513,04	106.513,04
85508	Rodziny zastępcze	185.704,00	185.360,19
85510	Działalność placówek opiekuńczo - wychowawczych	192.100,00	191.598,11
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	105.685,00	104.922,51
DZIAŁ 852 - POMOC SPOŁECZNA		3.806.112,28	3.728.514,83
DZIAŁ 853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ		1.836,00	1.836,00
DZIAŁ 854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA		55.600,00	46.261,00
DZIAŁ 855- RODZINA		7.864.308,23	7.813.244,10
RAZEM		11.727.856,51	11.589.855,93

PROGRAMY POZABUDŻETOWE

Opieka wytchnieniowa – edycja 2023			
85326	Realizacja zadania	59.120,00	45.111,96
	Koszty obsługi	1.182,40	1.182,40
		60.302,40	46.294,36
Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2023			
85326	Realizacja zadania	689.550,00	417.529,69
	Koszty obsługi	13.791,00	13.791,00
		703.341,00	431.320,69
		763.643,40	477.615,05

Dochody zrealizowane w 2023 roku

W roku 2023 Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemcach zrealizował dochody w kwocie 310.230,58zł w obrębie następujących zadań, ujętych w poniższej tabeli:

	Zadanie	Kwota dochodu
1.	zwrot kosztów utrzymania w domach pomocy społecznej, ponoszonych przez Gminę Niemce	620,79
2.	odpłatność za wykonywane przez opiekunki usługi opiekuńcze	10.551,29
3.	odpłatność za pobyt w ośrodkach wsparcia - dochody własne	19.380,93
4.	zwrot do budżetu państwa nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych oraz odsetek od nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych	13.334,74
5.	zwrot do budżetu państwa nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych oraz odsetek od nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych	13.273,72
6.	zwrot przez dłużników alimentacyjnych zaległości z tytułu wypłaconych świadczeń - ogółem:	249.908,74
	fundusz alimentacyjny - budżet państwa (60%) - budżet gminy (40%) - odsetki	238.161,58 44.732,65 29.821,71 163.607,22
	zaliczka alimentacyjna - budżet państwa (50%) - budżet gminy (50%)	11.747,16 5.873,58 5.873,58
7.	zwrot do budżetu państwa nienależnie pobranego zasiłku stałego	2.127,00
8.	zwrot do budżetu państwa składki zdrowotnej od zasiłku stałego	64,77
9.	zwrot kapitalizacji odsetek rachunku - dochody własne	265,47
10.	zwrot kosztów upomnienia- dochody własne	16,00
11.	zwrot do budżetu państwa składki zdrowotnej od nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych	572,13
12.	Karta Dużej Rodziny - dochody zlecone budżet państwa budżet Gminy	115,00 109,25 5,75
	Razem	310.230,58

STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W NIEMCACH

W 2023 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Niemcach średnioroczne zatrudnienie wynosiło 19,58 osób, co daje 19 etatu.

Zatrudnienie w 2023 r.

- styczeń 2023 r. – 18 osoby, 17,5 etatu;
- luty 2023 r. - 18 osoby, 17,5 etatu;
- marzec 2023 r. – 19 osoby, 18,5 etatu;
- kwiecień 2023 r. - 20 osoby, 19,5 etatu;
- maj 2023 r. - 20 osoby, 19,5 etatu;
- czerwiec 2023 r. - 20 osoby, 19,5 etatu;
- lipiec 2023 r. - 20 osoby, 19,5 etatu;
- sierpień 2023 r. - 20 osób, 19,5 etatu;
- wrzesień 2023 r. - 20 osób, 19,5 etatu;
- październik 2023 r. - 20 osób, 19,5 etatu;
- listopad 2023 r. - 20 osób, 19,5 etatu;
- grudzień 2023 r. – 20 osób, 19,5 etatu.

W 2023 r. jedna osoba przeszła na świadczenie emerytalne, jedna osoba przebywała na urlopie macierzyńskim.

Wydatki środków pieniężnych na świadczenia pracownicze (wynagrodzenia osobowe, nagrody jubileuszowe) – 2.113.987,69 zł, w tym:

- wynagrodzenia osobowe pracowników – 1.505.279,34 zł ,
- dodatkowe wynagrodzenie roczne – 101.612,49 zł,
- składki na ubezpieczenie społeczne – 280.673,89 zł,
- składki na Fundusz Pracy – 28.187,65 zł,
- odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych – 35.033,79 zł,
- ryczałty samochodowe, delegacje – 30.194,53 zł.

Umowy zlecenia (m.in. Radca Prawny, informatyk, usługi opiekuńcze zwykłe i zleczone) – 133.006,00 zł.

Umowa zlecenie AOON – 410.290,90 zł;

Umowa zlecenie OW – 45.111,96 zł.

SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ

Kryteria uprawniające do korzystania z pomocy społecznej

Podstawową przesłanką udzielenia osobom i rodzinom wsparcia, w ramach pomocy społecznej jest trudna sytuacja życiowa, której nie można przezwyciężyć mimo uprzedniego wykorzystania wszystkich własnych środków, możliwości i uprawnień.

Trudna sytuacja życiowa to, w szczególności zaistnienie jednej z okoliczności wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej przy uwzględnieniu kryterium dochodowego. Ustawa o pomocy społecznej określa wysokość kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

Od 1 stycznia 2022 r. obowiązuje nowe, wyższe kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej. Próg dochodowy dla osoby samotnie gospodarującej wynosił 776 zł. W przypadku rodzin wynosił 600 zł w przeliczeniu na jednego członka.

Charakterystyka rodzin korzystających z pomocy

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Problemy społeczne rozumiane są jako powtarzające się, masowe zjawiska uznane przez daną społeczność za negatywne, niekorzystne, których nasilenie budzi zaniepokojenie opinii publicznej i może przyczynić się do dezorganizacji życia społecznego.

Rodzaj i forma udzielanej pomocy uzależniona jest w szczególności od rodzaju i skali występujących w danej rodzinie problemów. Każdy przypadek rozpatrywany jest indywidualnie, a udzielanie pomocy następuje po wnikliwym zbadaniu i ocenie sytuacji przez pracownika socjalnego podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego oraz po zebraniu niezbędnych danych i informacji.

W roku 2023 w sferze działań pomocy społecznej znalazło się 213 rodzin, składających się z 490 osób.

Klienci Ośrodka Pomocy Społecznej w 2023 r. otrzymali świadczenia i wsparcie w związku z następującymi sytuacjami:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	126	254
Bezdomność	9	9
Potrzeba ochrony macierzyństwa	38	194
Bezrobocie	46	108
Niepełnosprawność	111	214
Długotrwała lub ciężka choroba	147	288
Bezradność w sprawach opiek. - wychowawczych	40	150
Przemoc w rodzinie	3	10
Alkoholizm	15	29

3Trudności po opuszczeniu zakładu karnego	3	3
Zdarzenie losowe	1	1

Nadal najczęściej powodem przyznawania pomocy jest długotrwała lub ciężka choroba (147 rodzin). Nieznacznie wzrosła liczba osób korzystających z powodu choroby oraz niepełnosprawności.

Typy rodzin objętych pomocą:

- 16 rodzin emerytów i rencistów,
- 155 rodzin - gospodarstwo jednoosobowe,
- 50 rodzin dwuosobowe,
- rodziny z dziećmi 135, w tym o liczbie dzieci:

Liczba dzieci	1	2	3	4	5	6 i więcej
Liczba rodzin	44	52	26	6	7	0

Na przestrzeni ostatnich lat ogólna liczna osób i rodzin korzystających z pomocy ma tendencję spadkową.

Funkcja i zadania pracowników socjalnych

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Niemcach zatrudniał w 2023 roku wykwalifikowaną kadrę, w szczególności 7 pracowników socjalnych. Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby i rodziny zwracającej się o pomoc oraz na podstawie wywiadu środowiskowego stworzenie kompleksowej diagnozy.

Wśród wywiadów przeprowadzanych na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej, czy innych instytucji wymienić można: wywiady środowiskowe dotyczące ubiegania się o ubezpieczenie zdrowotne, zasiłki stałe, zasiłki celowe, zasiłki na pokrycie kosztów pobytu w schronisku dla osób bezdomnych, o umieszczenie w domach pomocy społecznej oraz wywiady „alimentacyjne” z osobami zamieszkałymi na terenie gminy Niemce, których bliscy ubiegają się o świadczenia z pomocy społecznej, a mieszkają poza gminą Niemce.

Pracownicy socjalni w ramach swoich obowiązków:

- kierowali do Sądów wnioski o stwierdzenie potrzeby umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym osób chorujących psychicznie bez ich zgody. Osoby chore psychicznie, których dotychczasowe zachowanie wskazywało na to, że nieprzyjęcie do

szpitala spowodowałyby znaczne pogorszenie ich stanu zdrowia psychicznego bądź, które były niezdolne do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych;

- kierowali do Sądów wnioski dotyczące wydawania postanowienia o potrzebie umieszczenia osoby w domu pomocy społecznej bez jej zgody. W przypadku, gdy osoba wymagająca skierowania do domu pomocy społecznej, ze względu na swój stan zdrowia, nie była zdolna do świadomego wyrażenia na to zgody lub w przypadku, gdy na skutek choroby psychicznej nie wyraziła zgody na skierowanie do placówki, a brak opieki zagrażał jej życiu – OPS występował do sądu opiekuńczego z wnioskiem o skierowanie do domu pomocy społecznej bez zgody strony;
- ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni realizują również zadania polegające na występowaniu do sądów z wnioskiem o wgląd w sytuację rodzinno - wychowawczą i o zajęcie stanowiska wobec opieki nad małoletnim dzieckiem;
- występowali do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z wnioskami o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe.

Praca socjalna

Praca socjalna należy do zadań własnych samorządu gminnego o charakterze obligatoryjnym i jest świadczeniem niepieniężnym. Jest świadczona osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód i nie wymaga wydania decyzji przez organ pomocy społecznej. Praca socjalna jest działalnością mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W 2023 roku udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej ogółem 122 rodzinom, tj. (303 osób w tych rodzinach). W ramach pracy socjalnej dokonuje się licznych działań mających na celu poprawę jakości życia osób i rodzin. Takim działaniem jest między innymi zawarcie kontraktu socjalnego, który jest pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny np. do podjęcia aktywności zawodowej poprzez zarejestrowanie się w urzędzie pracy.

Analiza wypłaconych świadczeń pomocy społecznej

Zasiłki i pomoc w naturze

Świadczenia pomocy społecznej są zróżnicowane, niektóre z nich mają charakter obligatoryjny, a inne fakultatywny. Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania. W 2023 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemcach zrealizował następujące świadczenia pieniężne:

Zasiłek stały jest świadczeniem przysługującym osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy z powodu niepełnosprawności, spełniającym kryterium dochodowe. Wypłata zasiłków stałych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym finansowanym z budżetu państwa. Z zasiłku stałego skorzystało **77 osób**. W 2023 roku Ośrodek, w ramach posiadanych środków finansowych wydatkował kwotę **472.727 zł**.

Tabela - Wydatek poniesiony na zasiłek stały w latach 2020 – 2023r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ilość osób	Kwota świadczeń
Rok 2020	82	457.643
Rok 2021	76	430.561
Rok 2022	80	455.581
Rok 2023	77	472.727

Źródło: sprawozdania OPS w Niemcach.

Zasiłek okresowy to świadczenie przysługujące w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Przyznawany jest osobom i rodzinom, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego.

Tabela - Zasiłki okresowe w 2023 roku.

Forma pomocy	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (w zł.)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
--------------	--	------------------	-------------------------	---------------	-------------------------

Zasiłki okresowe	43	282	121.880	43	91
ogółem:					
w tym przyznane z powodu:					
bezrobocia	22	121		22	36
długotrwałej choroby	21	93		21	40
niepełnosprawności	9	47		9	28

Źródło: sprawozdania OPS w Niemcach.

Tabela - Realizacja zasiłków okresowych w latach 2020-2023.

Rok	Ilość rodzin	Kwota świadczeń
2020	38	70.974
2021	41	76.972
2022	43	113.948
2023	43	121.880

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej i niektóre świadczenia rodzinne

Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nakłada na ośrodek pomocy społecznej obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały, świadczenie pielęgnacyjne oraz dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

W roku 2023 Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne za:

- **68 osób** pobierające zasiłek stały (684 świadczeń), na kwotę **38.679,00 zł**.

Środki na realizację tego zadania pochodziły z budżetu Wojewody Lubelskiego i zabezpieczały rytmiczną opłatę składek.

Zasiłek celowy

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Może on być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów

zakupu opału, żywności, leków i leczenia, odzieży i obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw sprzętu użytku domowego, a także kosztów pogrzebu. Do otrzymania zasiłku celowego uprawnione są również osoby lub rodziny, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, bądź klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W tego rodzaju przypadkach świadczenie to może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. Jeśli osoba lub rodzina marnotrawi przyznane świadczenia, celowo je niszczy lub korzysta w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawi własne zasoby finansowe, może nastąpić ograniczenie świadczeń lub odmowa ich przyznania.

Specjalny zasiłek celowy

Specjalny zasiłek celowy jest bezzwrotnym świadczeniem przyznawanym w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających określone w ustawie kryterium.

Tabela - Realizacja zasiłków celowych i celowych specjalnych w latach 2020 - 2023.

Rok	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Koszt świadczeń (zł)
Rok 2020	208	161.431
Rok 2021	168	227.837
Rok 2022	179	275.894
Rok 2023	162	315.643

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Udzielenie schronienia

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych. Pomoc osobom bezdomnym – mieszkańcom Gminy Niemce świadczona była przez Stowarzyszenie MONAR Schronisko dla osób bezdomnych Markot w Chełmie ul. Kąpielowa 28, 22-100 Chełm. W 2023 r. opłatę na pobyt w schroniskach dokonano za 3 bezdomnych na kwotę 27.639 zł.

Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemcach wydaje decyzje na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W 2023 r. w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej wydano 37 decyzji administracyjnych, w tym: przyznające świadczenie na okres 90 dni jak i odmawiające przyznania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

Z potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie ww. ustawy na okres 90 dni mogą korzystać:

- osoby nieubezpieczone,
- osoby posiadające obywatelstwo polskie,
- osoby posiadające miejsce zamieszkania na terytorium RP,
- osoby, które spełniają kryterium dochodowe obowiązujące w pomocy społecznej, co do których nie stwierdzono dysproporcji pomiędzy dochodem a rzeczywistą sytuacją majątkową.

Wydanie przedmiotowej decyzji poprzedza postępowanie analogiczne jak w przypadku przyznawania świadczeń z pomocy społecznej, a więc niezbędne jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego.

W wyniku tego wywiadu ustala się, czy dana osoba spełnia wymogi ustawowe i czy możliwe jest potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Program wieloletni „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

Program obowiązuje od 1 stycznia 2019 r. i skierowany jest zarówno do dzieci, uczniów, jak i osób starszych. Składa się z trzech modułów. – Pierwszy moduł to wsparcie i posiłek adresowany do dzieci i młodzieży. Drugi to posiłek adresowany do osób starszych. Trzeci moduł został uregulowany w rozporządzeniu, zakłada doposażenie i poprawę standardu już działających stołówek (mających własną kuchnię i jadalnię) lub doposażenie tych, które nie działają tak, aby mogły zostać uruchomione lub o stworzenie nowych, a także wsparcie w adaptacji i wyposażenia pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków, czyli jadalni.

Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Pomoc taka trafi do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych – spełniających warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz kryterium dochodowe, tj. 150 proc. kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej.

Strategicznym celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia oraz osób dorosłych: samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Pomoc w formie posiłku, ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego przyznana była bezpłatnie osobom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 900,00 zł (600 zł kryterium dochodowe dla osoby w rodzinie x 200%), a dla osoby samotnie gospodarującej 1 164,00 zł (776 zł kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej x 200%).

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- wsparcia finansowego gmin w wypełnieniu zadań własnych o charakterze obowiązkowym,
- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy poziomu życia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

W ramach programu wsparcia udziela się w szczególności:

- dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

Pomoc w formie dożywiania przyznawano na podstawie przeprowadzonego wywiadu środowiskowego, tj. na zasadach określonych w Uchwale Rady Ministrów o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz w ustawie o pomocy społecznej. Ze środków przekazanych Gminie dofinansowane zostały posiłki wydawane w stołówkach oraz dostarczane osobom dorosłym, które nie były w stanie samodzielnie przygotować gorącego posiłku np. ze względu na podeszły wiek lub niepełnosprawność oraz pozostającym w domu w związku z pandemią.

Rzeczywista liczba osób objętych programem „Posiłek w szkole i w domu” w roku 2023 to 380 osób, z posiłków korzystały dzieci i młodzież, w tym:

- 57 dzieci, w wieku przedszkolnym,
- 140 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej,
- 183 osób otrzymujące pomoc.

W 2023 roku w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” objęto pomocą 380 osób, które otrzymały pomoc o łącznej kwocie 267.748 zł (z tego środki własne 53.550 zł, dotacja 214.198 zł).

Całkowity koszt realizacji programu wyniósł 267.748,00 zł.

POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW

W 2023 r. na podstawie ustawy o systemie oświaty oraz Uchwały Nr XLII/312/10 Rady Gminy Niemce z dnia 30 kwietnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalny dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Niemce Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemcach realizował zadania polegające na przyznawaniu uczniom pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendiów szkolnych oraz zasiłków szkolnych.

Stypendia szkolne

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów rodziny, w szczególności gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Stypendium szkolne może być udzielane uczniom w formie: całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą, pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników, w formie całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania.

Zasiłek szkolny

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego tj. zdarzenia nagłego, nieprzewidywalnego, niezależnego od wnioskodawcy, które wywoła przynajmniej przejściową trudną sytuację materialną rodziny ucznia. O zasiłek szkolny można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia losowego uzasadniającego przyznanie świadczenia. Zasiłek szkolny może być przyznany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, raz lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego.

Rezerwa celowa przeznaczona na dofinansowanie świadczeń systemu pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym przedstawia się następująco:

Kwota wydatkowana w 2023 r. – 46.262,00 zł

w tym z: budżetu Wojewody – 37.009,80 zł,

                    budżetu Gminy – 9.252,20 zł.

W 2023 r. dla 94 uczniów wypłacono stypendium szkolne a 6 uczniów skorzystało z zasiłku szkolnego, który przyznawany jest uczniom znajdującym się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej, wyłącznie z powodu zdarzenia losowego.

Widoczny jest spadek osób uprawnionych do pomocy materialnej dla uczniów.

ŚWIADCZENIE DLA OBYWATELI UKRAINY

Jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł dla obywateli Ukrainy

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa Ośrodek Pomocy Społeczny w Niemcach od lutego 2023 roku, realizował zadania na rzecz obywateli Ukrainy. Pomoc świadczona była między innymi w formie jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę. Świadczenie można było przeznaczyć na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

Uprawniony do pomocy był obywatel Ukrainy, który wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. i deklarował zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz został wpisany do rejestru PESEL.

OPS w Niemcach w 2023 r. przyznał:

- jednorazowe świadczenie pieniężne dla osób, które opuściły Ukrainę w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa – 6 świadczeń – 1.800,00 zł

- zasiłek okresowy – 22 świadczenia – 11.912,73 zł

- wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” – 13 świadczeń – 3.600,00 zł

Wydatki w 2023 r. na świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa:

- zasiłek rodzinny – 122 świadczenia;

- dodatki do zasiłku rodzinnego – 1 świadczenie;

- zasiłek pielęgnacyjny- 29 świadczeń;

- świadczenie pielęgnacyjne – 12 świadczeń;

- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – 1 świadczenie;

Ogółem wydatkowano kwotę 55.025,80 zł.

REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY

Asysta rodzinna

W 2023 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemcach kontynuował realizację specjalistycznej pracy socjalnej w zakresie asysty rodzinnej. Realizacja zadań z zakresu asysty rodzinnej stanowi odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby korzystających z pomocy Ośrodka mieszkańców Niemiec.

Celem świadczenia usługi jest poprawa sytuacji życiowej rodzin w trudnej sytuacji rodzinnej, w tym w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich.

Adresaci usługi to rodziny, w których dominującym problemem są trudności opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi, gotowe do rozwiązywania swojej trudnej sytuacji i współpracujące z pracownikiem socjalnym, posiadające zasoby pozwalające rozwiązać zidentyfikowane problemy przy wykorzystaniu posiadanych możliwości i zasobów, w szczególności zagrożone wykluczeniem społecznym oraz umieszczeniem dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

W 2023 r. z pomocy asystenta rodziny skorzystało 15 rodzin. W tym okresie Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemcach zatrudnił 1 asystenta rodziny na umowę o pracę.

Praca asystenta rodziny:

Rozpoczynając współpracę z asystentem rodziny - rodzina podpisuje plan pracy. Plan pracy zawiera cele i efekty dostosowane do diagnozy sytuacji rodziny. Asystent w głównej mierze pracuje nad nabyciem przez rodzinę umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz podjęciem działań zmierzających do zapewnienia dzieciom prawidłowego rozwoju we wszystkich przestrzeniach. Asystent pomaga i towarzyszy rodzinie w załatwianiu istotnych spraw urzędowych i lekarskich, motywuje do większej aktywności społecznej.

W sytuacji kiedy rodzina tego wymaga motywuje do skorzystania z poradnictwa specjalistycznego – psychologicznego lub prawnego. Asystent rodziny współpracuje z wieloma instytucjami działającymi na rzecz rodziny: kuratorami, wychowawcami ze szkół, przedszkoli i świetlic, pedagogami, dzielnicowymi, PCPR, Domem Dziecka, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną

Asystent w czasie wspólnych działań z członkami rodziny pomaga w codziennej organizacji dnia, pokazuje jak sprawnie wykonywać obowiązki domowe, opiekować się

i wychowywać dzieci. Doradza jak zarządzać budżetem domowym. Informuje jak działają urzędy, szczególnie placówki wsparcia rodziny i dziecka, a także wyjaśnia jak wypełniać dokumentację oraz realizować sprawy urzędowe. Wspiera w kontaktach z pracownikami szkoły, przedszkola, sądu, poradni, przychodni, policji i innych instytucji. Motywuje do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i znalezienia pracy.

Najważniejsze jest bezpieczeństwo dzieci. Może być i tak, że czasem zachowania destrukcyjne rodziców zagrażają zdrowiu i życiu dzieci. Rodzic pracuje wtedy nad zmianą, gdy dziecko jest w pieczy zastępczej krótkoterminowej. Nie każda rodzina będzie też chciała i potrafiła skorzystać z tej formy wsparcia. Niemniej jednak asystentura winna być rozumiana jako forma wsparcia a nie przymusu. Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną. Współpraca z rodziną jest długofalowa, w zależności od potrzeb rodziny prowadzona średnio przez 2 lata, w uzasadnionych przypadkach może być wydłużona do 3 lat. Asystent rodziny pracuje jednocześnie średnio z 10 - 15 rodzinami.

Celem głównym pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę takiego poziomu stabilności życiowej i odpowiedzialności za własne życie, który pozwala jej, o ile to możliwe, na samodzielne funkcjonowanie i wychowywanie dzieci.

W ramach realizacji ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina Niemce w 2023 r. współfinansowała pobyt 8 dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz 22 dzieci w rodzinach zastępczych, ponosząc wydatki na poziomie 377.804 zł.

Zgodnie z danymi pozyskanymi z PCPR w Lubinie dzieci z terenu naszej gminy przebywały w pieczy zastępczej:

- pieczy instytucjonalnej – 7 dzieci,
- w rodzinie zastępczej niezawodowej spokrewnionej – 15 dzieci,
- w rodzinie zastępczej niezawodowej niespokrewnionej – 9 dzieci.

Wzrost kosztów pieczy zastępczej spowodowany jest:

1) ustawowym obowiązkiem ponoszenia przez gminę kosztów pieczy zastępczej w kolejnych latach w wyższych procentach i tak:

- a) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- b) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- c) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

2) postawą i trybem życia rodziców biologicznych, którzy w niewielkim procencie podejmują działania mogące doprowadzić do powrotu dzieci pod ich opiekę;

3) wzrostem kosztu utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, jak i umieszczeniem dzieci w specjalistycznych placówkach, w których koszt utrzymania jest wyższy od przeciętnego.

Zadanie własne gminy realizowane w ramach rządowego programu wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2023 r.” na podstawie umowy z dnia 22 grudnia 2023 r. Całkowita wartość Programu w roku 2023: 13.139,52 zł. Realizacja Programu została sfinansowana w 80 % z Funduszu Pracy. Celem Programu jest pomoc w realizacji zadań wykonywanych przez asystentów rodziny, w tym również realizacji przez asystenta rodziny wsparcia, o którym mowa w art. 8 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Program zakłada dofinansowanie dodatków do wynagrodzenia asystentów rodziny.

W ramach Programu Gmina Niemce uzyskała środki na:

- dofinansowanie dodatku do wynagrodzenia asystenta rodziny w wysokości do 2000 zł;
- dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystenta rodziny – w wysokości 11.139,52 zł (wynagrodzenie wraz z pochodnymi), poniesionych kosztów za okres: listopad i grudzień 2023 r.

Wsparcie rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Od roku 2011 zgodnie z art. 9d ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Niemcach działa Zespół Interdyscyplinarny.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego, Komisariatu Policji, Sądu Rejonowego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Oświaty, Ochrony Zdrowia, Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych Gminy Niemce.

W roku 2023 działaniami Ośrodka Pomocy Społecznej w Niemcach w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie objętych było 47 rodziny. Wszystkie te rodziny zostały objęte procedurą „Niebieskiej Karty”.

Spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego mają na celu:

- Podejmowanie wspólnych inicjatyw na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej poprzez profilaktykę i edukację w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Pozyskiwanie partnerów do współpracy w ramach akcji informacyjnych,
- Udzielanie kompleksowej pomocy i wsparcia dzieciom, osobom dorosłym, w tym również osobom starszym będącym ofiarami i świadkami przemocy w rodzinie

pozostającymi w środowisku zamieszkania (podejmowanie interwencji kryzysowej, realizowanie procedury „Niebieskie Karty”, interdyscyplinarne zajęcie się rodziną).

Założono 6 formularzy „Niebieska Karta – A” sporządzone przez pracowników socjalnych, 10 formularzy złożyli pracownicy Oświaty, 31 zostało zgłoszonych przez Policję.

Z posiadanych danych wynika, że w 2023 r. 69 osób było dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym kobiet – 34, mężczyzn – 4, dzieci – 31.

Sprawcy przemocy to 3 kobiety, 50 mężczyzn.

Zakończono 30 Niebieskich Kart.

Przez cały 2023 r. w każdy wtorek, środę i czwartek od godz. 16 do 19 dyżuruwał w Ośrodku psycholog, udzielając wsparcia osobom w sprawach dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, uzależnieniom.

SYSTEM WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Do najważniejszych problemów ludzi starszych i niepełnosprawnych należy samotność i poczucie nieprzydatności. Prowadzą one do stopniowej marginalizacji i wykluczenia ze społeczności lokalnej. Przesłaniem pomocy niesionej przez ośrodki pomocy było zapobieganie temu zjawisku, zwłaszcza wśród osób samotnych.

Umożliwienie prawidłowego funkcjonowania podopiecznych ośrodka w środowisku i klimacie domowym to istota usług opiekuńczych. Większość beneficjentów nie dopuszcza możliwości spędzenia schyłku swojego życia w obcym miejscu. Opiekunki w większości są osobami z wieloletnim doświadczeniem w pracy z osobami niepełnosprawnymi i starszymi. Niejednokrotnie akceptacja ze strony podopiecznych jest tak duża, że traktowane są jak najbliżsi członkowie rodziny, a w przypadku osób samotnych często stają się nieformalnymi członkami rodziny. Istotną sprawą przy realizacji pomocy i opieki na rzecz potrzebującego jest poszanowanie godności osobistej, traktowanie z szacunkiem i poszanowaniem każdego człowieka.

W 2023 roku Ośrodek ściśle współpracował z rodzinami, dążąc do maksymalnego ich zaangażowania w organizację opieki dla niepełnosprawnych beneficjentów. Współpraca miała zapewnić maksymalną kompensację malejącej wraz z wiekiem samodzielności zaspokajania potrzeb oraz ograniczanie barier społecznych. Katalog wykonywanych usług dostosowany był do indywidualnych potrzeb każdego podopiecznego, tak aby realizacja usług była zgodna z faktycznymi potrzebami w środowisku chorego oraz z możliwościami ośrodka.

- **usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze** w miejscu zamieszkania osoby, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób chorujących psychicznie.

Usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania objęto 6 osoby, udzielono 1.347 godzin usług. W 2023 r. wydatkowano kwotę w wysokości – 41.822 zł.

Koszt ogólny jednej godziny usług opiekuńczych w 2023 roku wynosił 30,10 zł. (1% kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w danym roku kalendarzowym – Uchwała Nr V/45/2019 z dnia 16.04.2019 r..

Usługami opiekuńczymi objęto 16 osób, kwota wydatkowana 122.769,00 zł.

Specjalistycznymi usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania objęto w 2023 r. trzy osoby. Udzielono 549 świadczeń (godzin usług), na łączną kwotę 69.638,00 zł.

Koszt 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych wyniósł 115,00 zł (Uchwała Nr V/45/2019 z dnia 16.04.2019 r.).

- **specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi**

W 2023 roku były realizowane specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, jako zadanie zlecone z administracji rządowej – wydano 1 decyzję. Jedna osoba, której decyzją przyznano pomoc nie skorzystała ze wsparcia w postaci usług w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Jedna osoba skorzystała ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania, udzielono 297 godzin wsparcia. Wydatkowano kwotę 11.339 zł.

- **kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca**

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego albo zgody sądu na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

W oparciu o obowiązujące przepisy opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70 % swojego dochodu. Jeżeli więc nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą członkowie rodziny zobowiązani do alimentacji (małżonek, zstępni i wstępni). W przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina. W 2022 roku w domach pomocy społecznej przebywały 24 osoby. Koszt pobytu osób umieszczonych w domach pomocy społecznej wyniósł 687.926 zł.

Z roku na rok wydatki Ośrodka na ten cel wznoszą. Wzrost wydatków w tym rozdziale wynika głównie ze wzrostu kosztów utrzymania w placówkach za osoby nieposiadające dostatecznych dochodów, z których ponosiłyby pełną odpłatność.

Jako gmina nie mamy wpływu na koszt utrzymania w DPS, ponieważ to starostowie danego powiatu, co roku ustalają miesięczny koszt utrzymania w DPS, a gmina zobowiązana jest do ponoszenia odpłatności zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

W naszej gminie obserwuje się wzrost liczby osób starszych, samotnych, o niskich dochodach, które nie mogą liczyć na pomoc najbliższej rodziny lub w ogóle jej nie mają.

W związku z tym zapotrzebowanie na tego typu świadczenia z roku na rok wzrasta z uwagi na starzenie się społeczeństwa i migrację ludzi młodych.

REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH ORAZ ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemcach realizuje zadania w zakresie świadczeń wychowawczych, świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu - Program "Za Życiem", świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także dodatek osłonowy, jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, jeżeli miesięczny dochód rodzinny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł, a w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym stopniu albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w roku 2023 pobierały **64 osoby**.

Świadczenia te przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, ale nie wyżej niż 500,00 zł miesięcznie jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 800,00 zł do 30.09.2020 r. Natomiast od 01.10.2020 r. jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900,00 zł.

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja prowadzona przez komornika okazała się bezskuteczna w okresie ostatnich dwóch miesięcy.

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia, a w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona:

- została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w pieczy zastępczej,
- zawarła związek małżeński.

Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów podejmuje w związku z realizacją wypłaty świadczeń alimentacyjnych następujące działania:

- 1) jako organ właściwy wierzyciela wzywa dłużników mieszkających na terenie gminy do stawienia się w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, ustala sytuację rodzinną, dochodową i zawodową dłużnika alimentacyjnego oraz odebrania od niego oświadczenia majątkowego.
- 2) Zobowiązuje dłużnika do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy.
- 3) Jako organ właściwy dłużnika przekazuje komornikowi sądowemu informacje uzyskane z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji.
- 4) Jako organ właściwy wierzyciela występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.
- 5) Przekazuje informacje dotyczące zobowiązań alimentacyjnych dłużników do biura informacji gospodarczej jeżeli zadłużenie powstało za okres dłuższy niż 6 miesięcy.
- 6) W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego oraz podejmowania innych działań zgodnie z ustawą, Ośrodek składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy Kodeks Karny oraz po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienia do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

W 2023 r. z funduszu alimentacyjnego 64 osoby otrzymało 788 świadczeń na łączną kwotę 346.384,01 zł.

DOCHODY:

Kwoty zwrócone (wplacone) przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń – 238.161,58 zł

- przekazane na dochody budżetu państwa - 208.339,87 zł,
- przekazane na dochody własne organu wierzyciela – 29.821,71 zł.

Umorzone należności od dłużników alimentacyjnych – 455.856,00 zł.

WYKONANIE ZADAŃ W ZAKRESIE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Rodzaje świadczeń	Liczba świadczeń Kwota
1. ZASIŁKI RODZINNE	7.296 775.179,27 zł
2. DODATKI DO ZASIŁKÓW, z tytułu:	
2.1.Urodzenia dziecka	11 11.000,00 zł
2.2. opieki na dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	116 46.760,40 zł
2.3.Samotnego wychowywania dziecka	294 56.843,42 zł
2.4.Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	594 65.431,74 zł
2.5.Rozpoczęcia roku szkolnego	406 40.626,49 zł
2.6.Podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania	972 67.095,81 zł
2.7.Wychowania w rodzinie wielodzietnej	1.444 137.196,90 zł
3. JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYT. URODZENIA DZIECKA	56 56.000,00 zł
4. ZASIŁKI PIELEGNACYJNE	4.243 1.003.952,36 zł
5. ŚWIADCZENIA PIELEGNACYJNE	1.258 3.092.164,00 zł
6. SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY	265 266.948,13 zł

➤ **Realizacja ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.**

Po nowelizacji ustawy od 1 czerwca 2022 r. wypłaty świadczenia wychowawczego „500+” rozpoczął Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. w ramach koordynacji Programu Rodzina 500 plus Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemcach wypłacił świadczeń na kwotę 1.000,00 zł.

L.p.	Świadczenia wychowawcze – Program Rodzina 500 plus	Rok 2023
1	Liczba rodzin	1
2	Liczba dzieci w rodzinach	2
3	Liczba wypłaconych świadczeń	2
4	Kwota wypłaconych świadczeń	1.000,00

➤ **Realizacja ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.**

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin do wsparcia w zakresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych – na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Wsparcie obejmuje także zapewnienie:

- 1) dostępu do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę;
- 2) **jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.**
- 3) Odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- 4) Dostępu do usług koordynacyjno-opiekuńczo-rehabilitacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;

5) Możliwości przeprowadzenia porodu w szpitali III poziomu referencyjnego;

6) Innych świadczeń, w tym w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Zgonie z ustawą z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przysługuje **jednorazowe świadczenie** w wysokości **4.000,00 zł**.

Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód.

Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po terminie pozostaje bez rozpatrzenia.

Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

Podstawowym warunkiem jest posiadanie zaświadczenia lekarskiego, potwierdzającego ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu dziecka, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zaświadczenie takie powinno być wystawione przez lekarza, z którym Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej albo lekarza, który jest zatrudniony lub wykonuje zawód w przychodni, z którą NFZ zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej. Obowiązujące przepisy nie przewidują sformalizowanego wzoru takiego zaświadczenia.

W 2023 r. wydatkowano kwotę 12.000 zł, dla 3 rodzin.

**PROGRAMY REALIZOWANE
PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W NIEMCACH W 2023 ROKU.**

„Czyste powietrze”

Od października 2020 r. Dział Świadczeń Rodzinnych realizuje zadania wynikające z Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska polegające na przyjmowaniu, rozpatrywaniu żądań o wydanie zaświadczenia potwierdzającego wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W ramach programu Czyste Powietrze w 2023 r. Dział Świadczeń Rodzinnych wydał 310 zaświadczeń w powyższej sprawie.

Refundacja podatku VAT od ceny gazu

Refundacja podatku VAT od ceny gazu została uchwalona w ustawie z dnia 15 grudnia 2022 roku o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. z 2022 r., poz. 2687). Refundacja dotyczy okresu od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. Zwrot podatku VAT przysługuje tylko dla gospodarstw domowych ogrzewających gazem domy i mieszkania. Wykorzystywanie gazu do ogrzewania domu/mieszkania musi potwierdzać wpis w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków urządzenia grzewczego, jako główne. Data wpisu do 21 grudnia 2022 r. (do dnia wejścia w życie ustawy), albo po tym dniu w przypadku głównego źródła ogrzewania wpisanego lub zgłoszonego po raz pierwszy do CEEB.

Zwrot otrzymają gospodarstwa domowe spełniające kryterium dochodowe:

- 2100 zł dla gospodarstwa jednoosobowego,
- 1500 zł na osobę w gospodarstwie domowym wieloosobowym.

Zwrot VAT za gaz przysługuje na podstawie otrzymanej pierwszej opłaconej faktury w 2023 roku. Wniosek składa się w ciągu 30 dni od dnia otrzymania faktury dokumentującej dostarczenie paliw gazowych.

Wysokość wypłaconych refundacji podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych w okresie styczeń – grudzień 2023 r. – 19.604,16;

W tym: dla gospodarstwa domowego jednoosobowego – 3.270,38 zł,

- gospodarstwa domowego wieloosobowego – 15.949,38 zł,

- koszty obsługi 384,40 zł.

Liczba wypłaconych refundacji podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych w 2023 r. – 83.

PROGRAM „OPIEKA WYTCHNIENIOWA – EDYCJA 2023”

Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023, którego głównym celem było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobami z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi. Opieka wytchnieniowa polegała na odciążeniu członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnieniu czasowego zastępstwa. Usługi opieki wytchnieniowej służyły okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie mogą wykonywać swoich obowiązków. Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023 był finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Z tej formy wsparcia skorzystały 6 osób. Wydatki pokryte zostały w wysokości 46.294,36 zł.

PROGRAM „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ – EDYCJA 2023”

W 2023 r. OPS w Niemcach realizował program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023. Pomoc w postaci usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, zapewniała wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności w miejscu zamieszkania oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osobom z niepełnosprawnościami posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub traktowanym na równi z wymienionymi. Główny cel Programu to poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami, w szczególności poprzez umożliwienie im jak największej niezależności, zapewnienie wsparcia, pomocy adekwatnej do potrzeb oraz umożliwienie zaangażowania osób z niepełnosprawnościami w wydarzenia społeczne, kulturalne, rozrywkowe lub sportowe.

Z tej formy wsparcia skorzystało 24 osoby. Wydatki pokryte zostały w wysokości 431.320,69 zł, z Solidarnościowego Funduszu Wspierania Osób Niepełnosprawnych.

DYSTRYBUCJA ŻYWNOŚCI NA PODSTAWIE POROZUMIENIA ZAWARTEGO Z BANKIEM ŻYWNOŚCI W LUBLINIE.

W 2023 r. OPS w Niemcach realizował zadania z zakresu dystrybucji artykułów spożywczych dla osób najbardziej potrzebujących w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej

Potrzebującym realizowanego w Podprogramie 2020. Z tej formy pomocy skorzystało 596 **osób**, których dochód dla osoby samotnie gospodarującej nie przekroczył kwoty 1.402,00 zł, dla osoby w rodzinie 1.056,00 zł. W grupie tej znalazły się też osoby po 60 r. życia. W grupie tej znalazły się też osoby po 60 r. życia. W okresie od 01.2023 r. – 12.2023 r. udział wzięło 596 osób potrzebujących, do których dotarła pomoc żywnościowa. Przekazaliśmy **5,4830** zł kilogramów żywności.

REALIZACJA USTAWY KARTA DUŻEJ RODZINY

Zasady przyznawania członkom rodzin wielodzietnych Kart Dużej Rodziny określa ustawa z 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny.

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Przysługuje niezależnie od dochodu rodzinom z przynajmniej trójką dzieci:

- w wieku do ukończenia 18 roku życia,
- w wieku do ukończenia 25 roku życia, w przypadku nauki, a w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności bez ograniczenia (na czas ważności orzeczenia),
- rodzicom, którzy mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci.

Karta wydawana jest bezpłatnie każdemu członkowi rodziny. Rodzice, przez których rozumie się także rodziców zastępczych lub osoby prowadzące rodzinny dom dziecka, mogą korzystać z Karty dożywotnio, dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat.

Prawo do korzystania z programu przysługuje niezależnie od dochodu. Karta Dużej Rodziny przyznawana jest bezpłatnie i oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Zniżki oferują nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni, którzy zawarli umowę z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego.

Karta Dużej Rodziny (KDR) jest dostępna także w wersji elektronicznej. Dzięki temu rodziny wielodzietne mogą korzystać z KDR w formie aplikacji na urządzeniach mobilnych (mKDR).

W 2023 r. złożono 182 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny dla nowych rodzin, z tego:

- liczba osób, którym w 2023 r. wydano KDR – 391.

Koszt realizacji programu Karta Dużej Rodziny – 3.406,00 zł.

PROJEKT „Aktywni i pomocni RAZEM”

Od marca 2021 r. OPS w Niemcach przystąpił do realizacji projektu pt. „Aktywni i pomocni RAZEM” w partnerstwie z Fundacją Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne Działanie 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne.

Okres realizacji projektu: 01.03.2021 r. – 31.08.2023 r.

Uczestnicy projektu to 40 osób z terenu gminy Niemce, osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym. Dla grupy seniorów powyżej 60 roku życia zaplanowano wsparcie w formie usług opiekuńczych. Działania zostały zaplanowane w celu zagospodarowania czasu wolnego po zakończeniu aktywności zawodowej, rozwoju umiejętności im zainteresowań, zwiększenie aktywności w życiu społecznym, edukacji prozdrowotnej i kulturalnej. Działania w ramach programu przyczynią się do wzrostu dostępności wysokiej jakości usług społecznych dla 40 osób z miejscowości Ciecierzyn, Jakubowice, Łagiewniki.

W ramach projektu zaplanowano:

- poradnictwo rodzinno – socjalne,
- doradztwo z dietyki,
- usługi w zakresie poradnictwa prawnego,
- poradnictwo psychologiczne,
- usługi w zakresie rehabilitacji,
- warsztaty komunikacji społecznej,
- warsztaty informatyczne,
- warsztaty „Zdrowe gotowanie”,
- warsztaty z zakresu pierwszej pomocy,
- warsztaty pielęgnacji i wizerunku,
- zajęcia sportowe.

Wartość projektu 1.036.893,00 zł, w tym dofinansowanie z Unii Europejskiej 829.515,00 zł. W 2023 r. wydatkowano kwotę 96.053,31 zł. Zakupiono kanapy, krzesła, zapłacono na świadczone usługi opiekuńcze dla mieszkańców gminy w ramach projektu.

PROJEKT „Czas Seniorów w Gminie Niemce”

Od maja 2021 r. OPS w Niemcach przystąpił do realizacji projektu pt. „Czas Seniorów w Gminie Niemce” w partnerstwie z Fundacją Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne Działanie 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne.

Okres realizacji projektu: 01.05.2021 r. – 30.04.2023 r.

Celem projektu jest wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych dla 50 osób starszych z terenów wiejskich wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez świadczenie usług w ramach Klubu Seniora w Gminie Niemce. Celem klubu jest przeciwdziałanie osamotnieniu i marginalizacji seniorów. Działania te przyczynią się do wzrostu dostępności wysokiej jakości usług społecznych dla seniorów w Gminie Niemce z miejscowości Dziuchów, Krasienin, Nasutów, Niemce, Wola Niemiecka.

Zaplanowano następujące działania:

- warsztaty komunikacji społecznej,
- warsztaty informatyczne,
- warsztaty artystyczne,
- warsztaty „Zdrowy styl życia”,
- warsztaty z pierwszej pomocy,
- warsztaty „Trening pamięci”,
- wyjazd na basen,
- 2 wyjazdy do kina,
- wyjazd do teatru.

Wartość projektu 948.050,00 zł, w tym dofinansowanie z Unii Europejskiej 853.245,00 zł. W 2023 r. wydatkowano kwotę 80.065,23 zł. Zakupiono artykuły spożywcze w ramach kawiarenki dla seniorów, laptopy, kanapy, stoły i krzesła na potrzeby kawiarenki.

KLUB SENIORA - przy Ośrodku Pomocy Społecznej działa klub seniora, skupiający 120 osób po 60 roku życia.

W 2023 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemcach wspólnie z Fundacją Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich realizował projekt „Czas Seniorów w Gminie Niemce” oraz projekt „Aktywni i pomocni RAZEM”. Spotkania osób – seniorów odbywały się w 8 miejscowościach: Dziuchów, Krasienin, Nasutów, Niemce, Wola Niemiecka, Ciecierzyn, Jakubowice Konińskie i Łagiewniki

Spotkanie Wielkanocne seniorów z Gminy Niemce

W 2023 r. odbyło się spotkanie wielkanocne seniorów z Klubu Seniora z Dziuchowa, Ciecierzyna, Łagiewnik, Jakubowic Konińskich, Krasienina, Nasutowa, Woli Niemieckiej i Niemiec. Łącznie około 120 seniorów.

Było to miłe spotkanie zarówno dla seniorów jak i zaproszonych gości, którzy na chwilę mogli oderwać się od codziennych obowiązków i spędzić czas ze swoimi rówieśnikami.

Organizatorzy zapewnili poczęstunek oraz oprawę muzyczną. Spotkanie upłynęło w miłej, towarzyskiej atmosferze

Spotkanie integracyjne

W dniach 5 i 6 lipca 2023 r. w ramach projektu „Aktywni i pomocni RAZEM” oraz projektu „Czas Seniorów w Gminie Niemce” realizowanego przez Fundację Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich i Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemcach odbyły się spotkania integracyjne członków gminnych klubów seniora.

Seniorzy z Jakubowic Konińskich, Łagiewnik i Ciecierzyna spotkali się 5 lipca w Domu Kultury w Jakubowicach Konińskich, natomiast seniorzy z Krasienina, Nasutowa, Woli Niemieckiej, Dziuchowa i Niemiec 6 lipca zawitali do świetlicy w Woli Niemieckiej.

Spotkania były okazją do pogłębienia relacji z innymi członkami klubów.

Wycieczki

OPS w Niemcach w 2023 r. był organizatorem wycieczek:

- w Sudety (Wrocław, Skalne Miasto, Szczeliniec, Błędne Skały),
- Gdańsk – Westerplatte,
- Białystok – Janów Podlaski,
- Poleski Park Narodowy.

Gminny Dzień Seniora

W październiku Ośrodek był organizatorem Gminnego Dnia Seniora. Z tej okazji w dniach 29 i 30 września 2023 r. oraz 1, 5 i 6 października 2023 r. odbyły się spotkania integracyjne seniorów z naszej gminy.

Na każdym ze spotkań z krótkim programem artystycznym wystąpili:

29.09.2023 r. - uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Krasieninie oraz Zespół Ludowy Dysowiaczy;

30.09.2023 r. chór Cantabile ze Szkoły Podstawowej w Niemcach oraz Zespół Ludowy z Konopnicy;

1.10.2023 r. – Zuzia Gajek uczennica kl. 4 SP w Jakubowicach Konińskich z klasy śpiewu Pani Anety Dąbskiej oraz Agnieszka Zarzycka i Marek Kowal reprezentujący Stowarzyszenie Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Lublinie;

5.10.2023 r. - dzieci z Przedszkola Publicznego w Niemcach oraz Zespół Ludowy Ciecierzyn.

6.10.2023 r. – uczniowie z Zespołu Placówek Oświatowych w Ciecierzynie oraz Zespół Ludowy Ciecierzyn.

Spotkania przebiegały w bardzo miłej atmosferze. Było mnóstwo wspomnień, rozmów o tym co było i co przed nami. Była energia, dobry humor, muzyka przygotowana przez JD Cinek oraz tańce.

Planowane są kolejne spotkania, które mają na celu dalsze budowanie więzi między seniorami oraz wspieranie ich aktywności. Takie inicjatywy odgrywają istotną rolę w promowaniu zdrowego stylu życia i integracji społecznej osób starszych. Dzięki nim seniorzy mają możliwość czerpania radości ze wspólnego spędzania czasu i dzielenia się swoimi doświadczeniami.

BILANS POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2024

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest prowadzony na bieżąco przez Ośrodek monitoring problemów społecznych występujących w gminie, osób korzystających z pomocy na podstawie zgromadzonych danych, analiz i wskaźników.

W celu rozwijania funkcjonującego systemu pomocy społecznej oraz w oparciu o zdiagnozowane problemy klientów pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej w Niemcach uważa za potrzebne w szczególności:

- 1) Konieczność zabezpieczenia środków na zadania realizowane przez tut. Ośrodek oraz funkcjonowanie Ośrodka.
- 2) Kontynuacja realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie gminy Niemce na lata 2023 – 2028,
- 3) Prowadzenie działań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej:
  - wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze oraz poprzez pogłębioną pracę socjalną z rodzinami, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze.
- 4) Prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych,
- 5) Zintensyfikowanie działań wspierających osoby starsze i niepełnosprawne poprzez objęcie ich wsparciem w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz poszerzenie oferty środowiskowego systemu wsparcia poprzez podniesienie standardów usług dla osób starszych i niepełnosprawnych w ramach działalności placówek wsparcia dziennego dla seniorów. Widoczne jest zwiększone zainteresowanie pomocą w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Obserwuje się mniejsze zaangażowanie rodzin w sprawowaniu opieki nad swoimi zależnymi członkami rodziny i cedowanie wszystkich problemów osoby starszej lub niepełnosprawnej na jednostki pomocy społecznej i ochrony zdrowia. Kurczy się potencjał opiekuńczy rodzin. Występują trudności z zorganizowaniem pomocy osobom opuszczającym szpitale po zakończonym leczeniu z uwagi na brak narzędzi, tj. zakładu opiekuńczo-leczniczego.
- 6) Zabezpieczenie środków finansowych na utrzymanie osób starszych w domach pomocy społecznej. Przy planowaniu budżetu na najbliższe lata, należy wziąć pod uwagę kwestię zwiększenia środków finansowych na opłatę pobytu osób w domach

pomocy społecznej. Należy również dodać, że koszt średniomiesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej jest nieproporcjonalny do wzrostu emerytur. Sukcesywny wzrost osób umieszczanych w domach pomocy społecznej przy corocznych wzrostach kosztu pobytu powoduje duży wzrost wydatków w porównaniu do innych form pomocy.

- 7) Rozwijanie pracy socjalnej z poszczególnymi grupami osób wymagającymi wsparcia oraz podejmowanie nowych działań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji.
- 8) Rozwijanie współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami i partnerami społecznym.
- 9) Szkolenie pracowników i podnoszenie kwalifikacji zatrudnionej kadry.
- 10) Kontynuacja realizacji programów ministerialnych, projektów unijnych.
- 11) Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację różnorodnych działań mających na celu wsparcie osób i rodzin oraz rozwój nowych form wsparcia.

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Niemcach
mgr Barbara Ścisiel